

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijski savjet

MIŠLJENJE

po zajedničkom zahtjevu Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine, Radio-televizije Bosne i Hercegovine i Radio-televizije Republike Srpske

Sarajevo, svibanj 2017. godina

Broj: 01-26-7-030-5/16
Sarajevo, 30.5.2017. godina

Na temelju članka 25. stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH" 48/05, 76/07 i 80/09), a po zajedničkom zahtjevu Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine, Bulevar Meše Selimovića 12, 71000 Sarajevo, Radio-televizije Bosne i Hercegovine, Bulevar Meše Selimovića 12, 71000 Sarajevo i Radio-televizije Republike Srpske, Trg Republike Srpske 9, 78000 Banja Luka, od 24.11.2016. godine, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na svojoj 3.(trećoj) sjednici održanoj dana 30.5.2017. godine, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (daljnje u tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 24.11.2016. godine pod brojem 01-26-7-030-1/16 zaprimilo zajednički zahtjev gospodarskih subjekata Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine, Bulevar Meše Selimovića 12, 71000 Sarajevo, Radio-televizije Bosne i Hercegovine, Bulevar Meše Selimovića 12, 71000 Sarajevo i Radio-televizije Republike Srpske, Trg Republike Srpske 9, 78000 Banja Luka (daljnje u tekstu: Podnositelj zahtjeva ili Javni RTV servisi), kojim se traži mišljenje o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja u slučaju određivanja različitih visina tarifa različitim korisnicima autorskih i srodnih dijela i da li bi u tom slučaju postojala zlouporaba vladajućeg položaja od strane kolektivnih organizacija koje ovu tarifu i određuju u sklopu ugovora s korisnicima.

Naime, u predmetnom zahtjevu Podnositelj u bitnom navodi sljedeće:

- U Bosni i Hercegovini sukladno Zakonu o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“, broj: 63/10) te sukladno ostalim pozitivnim propisima, postoje tri kolektivne organizacije: AMUS (Asocijacija kompozitora-muzičkih stvaralaca BiH), AIS (Asocijacija izvođača i svirača) i FONOGRAM (Udruga za zaštitu prava proizvođača fonograma);
- Sva tri javna servisa dužna su također sukladno navenoj legislativi izmirivati naknadu na ime uporabe autorskih dijela i predmeta srodnih prava;
- Kolektivne organizacije su dostavile javnim RTV servisima na potpisivanje pojedinačne ugovore sačinjene sukladno Zakonu o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava i kolektivnim ugovorom smatrajući da su emiteri reprezentativna udruga koje predstavlja „Asocijacija elektronskih medija u BiH“;
- U zahtjevu se navodi da su javni RTV servisi osnovani Zakonom o javnom RTV sustavu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 78/05, 35/09, 32/10 i 51/15), a kojim se uređuje sustav javnog emitiranja u BiH, zadatci javnih RTV servisa, programski principi te zastupljenost programa;
- Podnositelj zahtjeva tvrdi da javni RTV servisi nisu članica bilo koje Asocijacije ili udruge koje čini reprezentativno tijelo koje je zaključilo kolektivni ugovor na koji se pozivaju kolektivne organizacije, te da su osnivači udruge „Asocijacija elektronskih medija u BiH“ sljedeći: „Hrvatska radio-televizija Kiseljak“ iz Kiseljaka, „Neovisna televizija Hayat“ iz Sarajeva i „Alternativna televizija“ iz Banja Luke, dakle komercijalne televizije;
- Kolektivnim ugovorom, dostavljenim javnim RTV servisima od strane AIS-a, je određena jedinstvena tarifa koja je prilagođena komercijalnim televizijama, koje ustvari i čine reprezentativno tijelo koje je vršilo pregovore u svezi sa zaključivanjem Kolektivnih ugovora;
- U kolektivnom ugovoru člankom 12. definirani su tarifni procenti, gdje je kao osnov za obračun primjerene tarife određen neto prihod korisnika ostvaren od sponzorstva muzičkih emisija i od redovitog

oglašavanja u marketing prostoru umanjen za poreze, doprinose i takse, tj. konkretno za emitiranje RTV programa korisnici su dužni plaćati 0,6%;

- Međutim, kako navodi podnositelj zahtjeva, javnim RTV servisima trajanje oglašavanja i teletrgovine ograničeno je Kodeksom o komercijalnim komunikacijama („Službeni glasnik BiH“, br. 3/16) na najviše 6 minuta po satu u televizijskom i u radijskom programu, dok je privatnim televizijama vrijeme trajanja oglašavanja i teletrgovine ograničeno na najviše 12 minuta, što je ustvari duplo više vremena marketinškog prostora i mogućnosti stjecanja prihoda u odnosu na javne RTV servise;
- Podnositelj zahtjeva stoga smatra da se ne mogu jednako tarifirati javni RTV servisi i privatne televizije, jer nemaju istu zakonsku mogućnost stjecanja prihoda po ovom osnovu;
- U proteklom razdoblju, točnije za 2014/2015 godinu, javni RTV servis BiH je imao zaključen ugovor sa AMUS-om, a kojim je bila utvrđena mjesečna autorska naknada u iznosu od 1/12 od 0,5% od ostvarenog godišnjeg prihoda od marketinga za prethodnu godinu, što je niže od tarife propisane kolektivnim ugovorom, ali što je, kako smatra podnositelj zahtjeva, realan i srazmjeran iznos tarife za javne RTV servise, u odnosu na gore pomenuto vremensko ograničenje;
- Podnositelj zahtjeva također smatra da se usljed naprijed navedenog, javni RTV servis može izuzeti od zaključivanja kolektivnog ugovora, pa se sukladno tome na njega ni ne može primjenjivati tarifa iz kolektivnog ugovora, jer se RTV servisi ne smiju i ne mogu porediti sa komercijalnim privatnim televizijama;
- AMUS nije pristao da nastavi suradnju sa javnim RTV servisom pod uvjetima iz ugovora za 2014/2015. godinu, već je dostavio novi ugovor sastavljen sukladno s kolektivnim ugovorom;
- Sukladno sa Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava, članak 23.stavak (1), visina naknade mora biti primjerena vrsti i načinu uporabe autorskog dijela, a što u konkretnom slučaju kolektivne organizacije ne žele da uzmu u obzir;
- Stoga podnositelj zahtjeva traži mišljenje Konkurencijskog vijeća da li se u slučaju određivanja visine tarifa od strane kolektivnih organizacija, radi o zabranjenom konkurencijskom djelovanju, ukoliko se za različite korisnike autorskih i srodnih dijela odrede različite tarife po osnovu korištenja istih;
- Također u tom smislu, traži se i mišljenje Konkurencijskog vijeća, da li u slučaju određivanja niže tarife za javne RTV servise, a uvažavajući činjenicu da su ograničeni pozitivnim propisima u stjecanju marketinškog prihoda u odnosu na elektronske medije, postoji zlouporaba vladajućeg položaja od strane Kolektivnih organizacija.

Konkurencijsko vijeće je nakon uvida u dostavljeni zahtjev od podnositelja zatražilo dopunu dana 26.1.2017. godine pod brojem: 01-26-7-030-4-I/16, u smislu dostavljanja dopunskih informacija i odgovarajuće dokumentacije, te pojašnjenja u svezi sa izjavom da javni RTV servis nije članica nijedne asocijacije niti udruge.

Podnositelj zahtjeva dostavio je traženo podneskom broj: 01-26-7-030-5-I/16 od 13.2.2017. godine, gdje je, između ostalog, dostavljeno pojašnjenje da Javni RTV servis nije članica bilo koje asocijacije ili udruge koje čine reprezentativno tijelo koje je zaključilo kolektivni ugovor, nikada nije dobio akreditaciju niti bilo koje drugo obilježje propisano Zakonom o udrugama i fondacijama BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 42/03, 63/08, 76/11 i 94/16), te da je osnivanje i djelovanje javnog RTV servisa uređeno Zakonom o javnom RTV sistemu BiH te Pravilom 77/2015 o pružanju audiovizualnih medijskih usluga („Službeni glasnik BiH“, broj: 3/16).

Nakon uvida u zahtjev, dopunu zahtjeva te svu dostavljenu dokumentaciju podnositelja zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je javni RTV servis BiH nastao i posluje sukladno odredbama Zakona o javnom RTV sistemu BiH, zatim odredbi Pravila 77/2015 o pružanju audiovizualnih medijskih usluga, Kodeksa o komercijalnim komunikacijama te ostalim pozitivnim propisima Bosne i Hercegovine, vezanim za datu oblast.

Također je iz dostavljene dokumentacije i same izjave podnositelja zahtjeva, vidljivo da javni RTV servis BiH nije članica bilo koje trenutno postojeće asocijacije niti udruge u Bosni i Hercegovini, a istovremeno mu je Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava propisana obveza

izmirivanja naknade na ime upotrebe autorskih dijela i predmeta srodnih prava, kao i svim ostalim korisnicima istih, točnije svim ostalim elektronskim medijima.

Kodeksom o komercijalnim komunikacijama propisano je tj. točno određeno trajanje oglašavanja i teletrgovine koje je različito utvrđeno za javni RTV servis BiH i za ostale elektronske medije, te iz naprijed navedenog proizilazi zaključak da je Regulatorna agencija, sukladno svojim zakonskim ovlastima, donošenjem predmetnog kodeksa, uredila tržište oglašavanja i teletrgovine, gdje se može smatrati da javni RTV servis BiH na ovom mjerodavnom tržištu posluje pod različitim uvjetima u odnosu na privatne televizije.

Člankom 4. stavak (1) Zakona o konkurenciji, propisano je da su zabranjeni sporazumi, ugovori ili pojedine odredbe ugovora, koje za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koje se između ostalog, odnose na primjenu različitih uvjeta za identične transakcije sa drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Iz navedenog proizilazi da se u slučaju određivanja različite visine tarifa, od strane kolektivnih organizacija, za različite korisnike autorskih i srodnih dijela odrede različite tarife po osnovu korištenja istih, ne bi radilo o zabranjenom konkurencijskom djelovanju, obzirom da javni RTV servis BiH u odnosu na ostale elektronske medije, na ovom mjerodavnom tržištu posluje pod različitim uvjetima propisanim i definiranim sukladno prethodno navedenim pozitivnim propisima BiH, koji uređuju ovu oblast.

Ovo mišljenje je dano isključivo na temelju navoda iz predmetnog Zahtjeva te dostavljene dokumentacije i isto se ne može primijeniti u slučaju da stvarni podatci odstupaju od podataka dostavljenih u istom ili u slučaju da postoji dokumentacija koja nije dostavljena, a u bitnom mijenja činjenično stanje predstavljeno u predmetnom zahtjevu.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda-Dražić

Dostavljeno:

- Podnositelju zahtjeva
- a/a